ANY II *Sabadell 5 Febrer 1888* NÚM. 23

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

Direcció, Redacció y Administració
Travessía de la Rambla, n.° 12
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell . . . . . 2 rals al mes.
Fora . . . . . 8 » trimestre.
Un número sol. . . . . 1 »
Anuncis á preus convencionals.

OBRA NOVA

BOSQUEROLAS

Aplech de poesias per JAUME NOVELLAS DE MOLINS
ab una carta prólech de ERNEST MOLINÉ Y BRASÉS

Se ven al preu de **DOS pessetas** en lo Centre de Suscricions de Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, núm. 4, Sabadell.

MES BARATAS QUE Á ALEMANIA
MES SÓLIDAS QUE Á INGLATERRA
MES BONICAS QUE Á FRANSA
SILLERIAS DE CAOBA TAPISSADAS
DESDE 18 DUROS
Mobles del pays y de Viena á preus de fábrica
BARCELONA.--Portal del Angel, 25

QUAN SIA L' HORA...

D' alguns anys á aquesta part, quan los homens á forsa de desenganys han tingut que estudiar las condicions intrínsecas de la vida social, sembla com si la franquesa y la convicció en las creencias religiosas y políticas haguesin sufert un cambi soptat, d' aytal impor-

354

tancia, que difícilment trovariam qui, franch y llealment, 's sentis ab forsas pera sostenir en públich la bondat de sas creencias y opinions.

La religió y la política son pera certs homens cosas insignificants que s' acomodan á tots los gustos y que be 's poden sacrificar cent voltas, sempre y quan d' aytal sacrifici 'n resulti un benefici material de mes ó menys importancia, segons sian las aspiracions dels moderns actors de la comedia social. Aixis, es molt corrent en nostres dias veurer homens que ab la major facilitat del molt fan mil gerigonsas; homens qu' al mati los hauriam premiat per son fervorós reculliment devant d' un altar de la esglesia, y á la tarde del mateix día los havem sosprés predicant á un coro d' amichs la bondat del ateisme. Altres, si be mes descarats, ab tot molt menys criminals, no 's cansan de fer salts mortals desde la república á la monarquía, qual espectacle, ben trist per cert, nos causa á los catalanistas-regionalistas tal congoixa, que voldríam no tenir que presenciar ignominias que tan directament atacan la serietat del poble espanyol.

'N mitj de tot aixó, 'ns alegra un xich lo cort y 'ns fa recobrar novas esperansas l' incesant moviment de 'ls que, ben lluny de la política militant, travallan ab fé y perseverancia pera netejar de cop y volta tanta y tanta conciencia bruta com corre per aqnest mon, deixat de la ma de Deu.

Mentres los homens hipócritas s' esforsan en aparentar lo que no son á fi de figurar á tot arreu, los que defensem l' idea catalanista-regionalista fem ferma propaganda á tot hora, devant d' amichs y adversaris y no escasejem may las explicacions si se 'ns demanan, afanyosos d' engrossar las filas de nostre exército, amich capás de recobrar pera nostra aymada Patria sa perduda personalitat jurídica y social. Pera nosaltres la Patria es lo primer y á sa defensa emplearém decidits totas nostras forsas, y no girarem may la cara á qui ab llealtat dupti de la prompte realisassió de nostre programa ó quan menys lo crega deficient á la práctica.

Corcat avuy dia tot quan de noble y sant existir deuria en mitj de la revolta política que estem atravesant, 'ns es completament impossible aixecar la veu digna de la Patria en lo santuari de las lleys; nostre camp de acció, ben reduhit per cert, 'ns priva d' empendrer la iniciativa en los travalls preliminars pera la promte consecussió de

nostres ideals, qne en lo polítich, en lo judírich y en lo económich resultarian ser la negació de quant avuy dia existeix contrari á la regular y ordenada marxa de la administració política y social d' Espanya.

Anem, segons opinió d' arrepentits polítichs, de decadencia en decadencia, lo qual vol dir que havem perdut lo dó d' acert. Veritat es tot això; mes no obstant devem confessar que no 'n tenim los catalanistas-regionalistas la culpa, per quan mes de quatre voltes havem cridat al ordre als ofuscats partits polítichs madrilenys envers sa especial modo de dictar lleys. Y ho havem fet, perque nostra política, com son nom indica, es purament regional y no admet ni pot admetrer altres dispocions que las que 's devian de son explendit y contundent programa; això es, deixar á cada regió la llibertat omnimoda d' administrarse per si sola sos peculiars interessos, sempre y quan ni directa ni indirectament intenti perjudicar los de los demés regions agermanadas, deixantlhi també lo manteniment de sos usos, costums y creencias. Per consegüent creyem que la bondat de procediments en nostre camp de propaganda ha de esser acullida ab aplauso y regoneguda per quants ayman verament á nostre desgraciada Patria.

Respectant puig com havem dit la llegislació, llenguatge, usos y costums de cada regió, sols nos resta parlar de nostres ideas económicas. Aquestas, com á bons patricis, devem amoldarlas á las circunstancias. Avuy som essencialment proteccionistas; perque protecció decidida necessitan la Agricultura, l' Industria y lo Comers; nostres opinions en tan intrincat assumpto variarian segons fossin las necessitats de cada una y de totas las regions espanyolas: entenem, no obstant, que de molts anys nos seria imposible somniar sisquera en lo lliure-cambi tal com l' entenen los senyors Figuerola, Rodriguez, Moret y altres causadors del estat anguniós ab que 's trova la mes digna, la mes travalladora y la mes desatesa de las regions espanyolas, això es, la regió catalana.

Los tractats de Comers fets per los actuals polítichs resultan gravossos, lo mateix per l' Agricultura, que per l' Industria y lo Comers, degut á que 'ls portan á la práctica sens tenir idea exacta de las necessitats de cada una d' aquestas fonts de riquesa del pays; puig *fins avuy lo ser polítich no ha significat* pas altre cosa qu' estar igno-

356

rant de lo que convé á la Espanya moderna pera referse completament.

De modo que, avuy per avuy, corcat com está tot, fins lo sentiment patri, res nos estranya de lo que sucseheix: ni sisquera protestem de l' actitut de certas entitats insignificats qual afany consisteix en posar en ridicul á la hermosa y comercial per excelencia ciutat de Barcelona á proposit de sa projectada Exposició Universal, convensuts de que perdriam un temps preciós que be 'l necessitem pera la defensa de nostre programa reivindicador. Y es tant ferm nostre proposit; estem tan convensuts de que allá ahont se fá mes ó menys política centralisadora no hi ha ni hi pot haver unanimitat d' ideas y procediments; sabem ja tan de memoria los fets tristos desarrollats en ciutats d' alguna importancia agrícola, industrial y comercial á la sombra y baix lo penó de un determinat partit polítich que no 'ns acreditariam gens ni mica si descuidesim un sol moment nostre diaria tasca pera pararnos ni sisquera breus instants en lo que res nos importa. Lo primer, lo mes essencial pera nosaltres es fer via en nostre camí y per res del mon nos distraurem, vingui lo que vingui, siga xich ó sia lo grant 'l que tracti de posarnos impediment.

Quan sia l' hora... ja dirém prou.

SECCIÓ POLÍTICA

Diu *El Imparcial* que, segons noticias, un magistrat d' una populosa capital de provincia ha deixat al morir, una carta demostrant la ignoscencia d' una mare condempnada á mort per lo crim de parricidi.

Segons sembla lo fillet de la desditxada mare fou atropellat per lo cotxe d' un personatge polítich y 's diu que 's varen fer tots los possibles al objecte de no comprometrer pera res al autor verdader del desgraciat incident.

Es aquest assumpto de tal trascendencia pera 'l bon nom de la magistratura, que fora precis son prompte esclariment y unim nostres prechs als de *El Imparcial*, pera que 'l Ministre de Gracia y Justicia, fassi llum en aquest fet, que de esser vritat, no hi haurían prous paraulas pera calificarlo.

Per últim s' ha deixat sentir lo senyor Moret.

Al contestar lo discurs de 'n Romero Robledo va pronunciarne un altre en lo qual gracias á son privilegiat talent va parlar de tota classe d' assumptos.

La qüestió económica, la de Cuba, Carolinas, la *ganga* del cubá Mora, las reformas militars, lo programa del partit lliberal, las embaixadas, 'l Marroch, l' sistema d' afeytar á la moderna y las butifarras d' ous.

Ell es aixís; com que no enten res de lo que tracta, prefereix en un sol discurs parlar de tot.

Y 'ls conillets de guix de la majoria acostumats solsament á sentir en sos respectius pobles al rector y al veterinari, quedan ab un pam de boca oberta.

Després podrán dir, ab mes rahó qu' altres puig ni 'l predicadó es ningú, ni 'ls oyents tampoch.

No l' hi entés pro m' ha agradat.

Lo periódich barceloní, millor dit, possibilista, *La Publicitat* s' ocupa ab la lleugeresa característica de son idol y amo D. Emili Castelar, de la festa catalanista de Rubí.

Per supuesto; tracta la qüestió ab tota la *bona fé* de que 's capás un polítich madrileny.

Perqué justament aquell dia ni 's va parlá de Felip V, ni de la revolució de Setembre, 'm res que s' hi assembli.

Vritat es que si algú deu queixarse de la revolució de Setembre, no es estrany que siguem nosaltres que res hi havem guanyat.

Lo estrany fora que se 'n queixés *La Publicitat* tota vegada que á son senyor y y duenyo, l' incomparable Castelar, li servi d' escambell pera arribar á la suspirada taula del presupost, deixant sota d' ella las ideas que havía defensat pochs moments avans, de federació y autonomía.

Gent tan voluble y lleugera, deuría cuidarse solsament d' obtenir mes fermesa y convicció en sas ideas que prou 'ls hi falta.

Y si lo que senten es enveja, al veurer l' increment de la causa calalanista, tot just quant son partit pert tantas forsas per voler son jefe fer *pendant* ab la dida del rey en lo sosteniment del trono, sols podem fer una cosa.

Fer ab ells lo qu' aconsellan las obras de misericordia.

Contra enveja caritat.

També 'ns diu *La Publicitat* que si volem á D. Carlos que parlem clar d' una vegada que ja 'ls cansa tanta comedia.

No, home, no, ja li dem per quedar.

Nosaltres no volem sometre nostra voluntat á un home que com tots los polítichs te tantas tacas á sobre.

Los absolutistas son los qui com *La Publicitat* se someten al capritxo absolut d' un home que fa fer á sos partidaris lo que 'ls fils de certs ninots elástichs.

S' estiran y s' arronsan á mida del seu gust.

Copiem de *El Imparcial*:

«Diu la Iberia que 'l pais te sentat al general Salamanca en la boca del estómach.

Als uns los te sentats en la boca del estómach...

Als altres, montats en la punta del nas...

Sembla imposible que 'l país tinga forsa pera tant.»

No te que estranyarho *El Imparcial*.

Lo país te forsa per aixó y molt mes.

Lo qu' han de fer los polítichs es no posarse devant de las puntas dels peus.

Perque allavoras veurían palpablement la forsa qu' encare li queda al país.

LA PROPAGANDA CATALANISTA

Dintre del régimen centralista y enervador de las forsas del país en que per forsa se 'ns té somesos, lo poble catalá, á nostre entendre,

ha cumplert ab lo que li mana l' instint de conservació al promoure 'l moviment de renaixensa, esperanza llegítima dels de casa y admiració continuada dels forasters. Aquesta renaixensa, aquest reviscolament de tot lo que es propi y genuinament catalá, res voldria dir, res significaria, ni pera 'ls de casa ni pera 'ls de fora, si no trobés un camp á punt de llevar la grama que 's sembra, si en la conciencia del nostre poble no hi hagués ben fixada la idea d' un temps millor pera la pátria catalana, la aspiració d' arrivar á conseguir que totas las forsas vivas de nostre país, tots los elements de cultura y prosperitat de Catalunya, se moguin, travallin al impuls de son propi carácter, de sa propia voluntat.

Aquesta idea, aquesta aspiració equival precisament á lo que 'n dihém *catalanisme*, lo patriotisme dels catalans; la pátria catalana viu, perqué subsisteixen tots los elements que fan viure á un poble sense que li falti á sa vida la existencia en la conciencia pública, aquella conciencia que ha fet repetir sovint en lo Parlament inglés desde la emancipació de sas colonias del Nort América, que «quan un poble vol es per naturalesa lliure.»

Lo catalanisme s' ha afirmat ja, deixant ridículs escrúpuls, en lo terreno que li corresponia, en lo polítich social; s' ha afirmat clarament la pátria catalana com á consecuencia natural y lógica del renaixement literari. Ara es precís que la idea, la aspiració tan netament expressada desde la fundació dels Jochs Florals, desvetlli al poble del ensopiment en que jau postrat per la centralisació embrutidora, fent sensible y portant á la realitat la idea y aspiració del poble catalá latent en sa conciencia. Mes breu: s' ha de revelar á tothom lo patriotisme que cova silenciós en tots los cors catalans.

Heus aquí 'l per qué de la propaganda catalanista.

Cal estudiarnos pera saber de cert lo que som y deduhirne lo que debém ser; sabém ja per amargant experiencia que de fora no 'ns pot venir lo remey, y tota vegada que som nosaltres mateixos los que hem de trobarlo y aplicarlo, debém contar nostras forsas, fent compendre á tots los elements que constituheixen la pátria, que sense 'l conjunt de llibertats que integran sa personalitat no 's pot viure; que no es viure 'l sufrir á cada instant lo pes del jou de una estúpida tiranía renyida ab la justicia y 'l progrés.

«Catalunya pels catalans», dihém nosaltres desde que comensárem nostra publicació, y tots los catalans sentiren, á tan mágicas paraulas, extremirse las fibras mes sensibles de son cor, perque vegéren que lo que 'l catalanisme reclama es de rahó, es de dret natural, es d' humanitat.

Revindicació del llenguatje, revindicació de la Historia, revindicació de la llegislació, revindicació de la ensenyansa, revindicació de la administració, y tot plegat y en una paraula, revindicació de la soberanía del poble catalá per tot lo que li pertany, es tot un programa. Es clar que no n' hi hauria prou per son partit: tot partit aspira á governar, y per aixó necessita ideas concretas de gobern; pero un poble que ha de conquistar sa personalitat no pot, no deu concretar: los grechs contra la Turquía no eran ni monárquichs ni republicans. Fins los francesos, monárquichs y republicans, degueren prescindir de sos ideals respectius davant del enemich l' any 71. Pitjor per los que no comprenen tot lo que val aquest petit y migrat sacrifici en pro de la mare pátria. D' ells se pot ben dir que no saben compendre tota la grandesa d' aquest amor que perpetúa la vida dels pobles. ¡Pitjor pera ells que no tenen pátria!

No; nostre poble, per sort, no 'n te gayres de fills descastats fins á tal punt; lo centralisme, l' absolutisme impersonal y 'l parlamentari han pogut crear indiferents, no enemichs de Catalunya en nostra terra. Donchs, lo catalanisme es precís que 's dediqui sense treva ni descans á esbargir aquesta indiferencia; cal que vagi de poble en poble á despertar aquestos alts sentiments patriótichs, adormits, pero no morts.

Sens treva ni descans es precís que 's travalli; y á cada centre de població, á cada ciutat, á cada vila, cal que s' agrupin y 's conegan y s' interessin per lo be comú 'ls que senten ab mes forsa bategar son cor al impuls de la causa catalanista.

La propaganda feta ab puresa de principis y sense miras egoistas ni interessadas, ha de donar doble fruyt.

Primerament prepara una nova generació pera, un jorn de perill, desterrar á Catalunya de caure en lo precipici en que sens pietat la empeny lo centralisme.

Ha passat nostra terra verdaders dias de proba, y encara n' ha de

passar de pitjors donada la corrent que impera, y será precisa tota la energía del poble catalá, agrupat al voltant de sa propia bandera, pera salvarla del naufragi que 's prepara. Baix aquest punt de vista, las associacions y lligas catalanistas son una llegítima esperansa.

Pero encara baix un segon punt de vista es profitosa la propaganda catalanista, feta en totas las poblacions, en tots los recons de Catalunya. La política centralisadora, perque serveix magníficament á la explotació del pais que tan bé practica, tendeix á mantenir vius y á fer eterns odis y rencors de barri en tots los llochs y vilas: mercés á las disenssions intestinas poden ells prosperar, ells que may han tingut al seu costat la opinió de la majoría del país. Donchs lo catalanisme se 'ls hi ofereix com á llas d' unió, com á sagell de la germanó que may deurian olvidar. Davant del enemich comú no hi ha banderias possibles; tant son los de dalt com los de baix: son catalanistas: aspiran á reconquistar pera Catalunya la llibertat y personalitats perdudas.

Per aixó 'l catalanisme, ademés de esperansa es realitat. Pera salvar sos camps de la riuhada que senten udolant ja, s' ajuntan los pagesos riberenchs, y tots plegats, olvidant sas ordinarias disputas sobre 'l punt en que s' han de fixar las fitas, aixecan lo marge de pedra, y la riuhada passa sense perjudicarlos. ¿Per qué no hem de unirnos pera salvar á nostra pátria de la mort que la amenassa, y alsarla del decandiment en que 's veu postrada?

A la tasca sense descans; defensém pam á pam lo que tenim y volém nostre: passada la riuhada ja sabrém avenirnos, pera fixar los límits de cada propietat individual.

(De *La Renaixensa.*)

BRINDIS

Com fada vaporosa
que pels espays estén sa vesta ayrosa,
la verge poesia
entorn de nostres ulls vá voleyant,
aixís la vegí un día
quan sent ma dolsa aymia
inspiració donava á mon trist cant.

Ab sa mirada ardenta
inflama 'ls cors de patri amor y alenta
la divina volada
de nostra fantasía al jorn ansiat,
de ditxa cobejada,
en que ma patria amada
sas cadenas per sempre haurá llensat.

Companys, brindém per ella,
es de totas las verges la més bella;
ohiu com ab tendresa
estimeume, nos diu, fills del meu cor;
sublim es vostra empresa,
dels héroes l' ardidesa
no us faltará si us dono mon amor.

ERNEST MOLINÉ Y BRASÉS.

2 Febrer, 1888.

BOSQUEROLAS

POESIAS PER JAUME NOVELLAS DE MOLINS

AB UNA CARTA PRÓLECH PER E. MOLINÉ Y BRASÉS

La literatura catalana, cada día mes favorescuda ab obras eminents, cada día aumentada y enriquida ab joyas d' indisputable mérit, que figuran entre las de primer ordre que ha produhit la literatura universal, ofereix avuy mes que may un verdader camp de espinas al poeta que per primera vegada dona al públich lo fruit de sa jove y ardenta inspiració.

Quan los entussiastas admiradors de las magníficas y numerosas obras literarias catalanas, recordan encara las últimas notas d' aquell elevat conjunt, armónich y conmovedor de las *Poesías d' Angel Guimerá*, y las inmensas bellesas de la *Mallorca Cristiana* de Damás Calvet, y quan ja se inicia la aparició d' altre llibre de Mossen Jacinto Verdaguer y altre novela de Pin y Soler, autor de *La Familia dels Garrigas*, y quan d' avuy á demá te de donarse á coneixe la tragedia *Mar* y *Cel* del mes amunt citat eminent poeta senyor Guimerá y molts altres, entre ells, del Mestre en Gay-Saber Afolf Blanch y de Francesch Matheu, llibres tots esperats ab desitj y pera 'ls quals senyalan ja un lloch en sa biblioteca los vers amants de nostra literatura, difícil, molt difícil ha d' esser pera 'l principant donar á la publicitat sa primera colecció de poesías. Primer pas ja sempre perillós quant no ho ha de ser acompanyat per las avants ditas circunstancias!

No obstant, lo senyor Novellas, no ha tingut en compte aquesta per ell desfavorable ocasió, y poeta de cor, ha cregut que 's aquest lo temps mes apropósit pera publicar sas *Bosquerolas*; verdaderament ha estat acertadíssim lo senyor Novellas: la majoria de sas poesías respiran aquest aire trist, glassat, ple de sentiment y anyoransa de las llargas nits d' ivern!

Donchs be, entre l' atmósfera literaria, si 's permet la frase, de que he parlat anteriorment, s' hi destacan las *Bosquerolas* del senyor Novellas de Molins.

Los tres lemas sublims de *Patria*, *Fe*, *Amor* canta al verdader sentiment l' autor ab al-

gunas bellas imatges que brillan en son llibre com estel de major magnitut en la estrellada volta. Llástima que alguna incorrecció desfavoresca á vegadas l' efecte que aquellas produeixen en l' ánimo del lector!

L' amor á la *Patria* que sent lo senyor Novellas com á catalá d' arrel es tractat ab valentía en sas poesías *La gent de ma terra* y *La veu del Rey*; en sa primera espresa son odi inmens envers los enemichs de Catalunya ab aquestos versos:

. . . . . .
Perxó quan sento que arriva
d' altres terras un mal vent
y venen costums estranys
penso ¡si 's posan á tret!

La segona de ditas poesías, saturada de patriotisme, es l' amarga queixa d' un catalá de cor al contemplar l' actual estat de la patria en mans de sos crudels enemichs.

La Fé, aquest sacronant lema, amor de tots los amors, inspirá al senyor Novellas sas poesías al *Sagrat Cor de Jesus* y *Rosa mística*.

. . . . . .
su flayra es dolsa com mel
que degota de la bresca
y son color es mes blanch
que lo llibre de puresa.
. . . . . .
jo no sé lo que he sentit
al contemplar sa bellesa,
jo no sé lo que he sentit
que encára mon cor sedeja.

Aquestos versos que retallem de la última de sas abans ditas poesías son acompanyats per la escayenta tonada:

¿Tempts dora del cor meu,
com t' anomenas?

No aixís creyem acertat al senyor Novellas en aquella tonada:

Amor meu com m' has posat...

de sa delicada y tan sentida poesía *Al Sagrat Cor de Jesus*.

Las poesías millors del llibre que 'ns ocupa, son las en que l' autor plora la pérdua de sa inolvidable mare; en ellas si que 'l senyor Novellas s' revela poeta de cor.

La poesía *Planys d' amor* ¡que sentida! cada estrofa es una llágrima cayguda brunzenta sobre 'l paper, cual valor poden sols compendre los fletxats per un mateix anyorament, la pérdua del ser mes volgut en aquesta vida!

Avuy no espero ja en la serralada
l' arch bell de Sant Martí,

tan sols desitjo que las semprevivas
comensin á florí.

Quan eixas flors groguejin, vida mia,
te las durá mon cor,
d' anyorament será la seva aroma,
d' anyorament y amor;

y acaba

Y faré com fa l' eura solitaria
que s' arrapa en un tronch y mor alli;
abrassat á ta llosa, mare meva,
abrassat á ta llosa vull morí!

Es de ma de mestre la següen *Intima*:

L' altre dia á la vesprada
m' en vaig aná al cementir
á resar en son sepulcre
com acostumo sovint;
més no se si somiava,
que m' apar vareig sentir
soroll de corchs dins lo ninxo
y una veu que deya ¡fill!

La següent estrofa es de la poesia *Al cayent de la tarde*:

Avuy d' aquell bell temps sols una historia
ne resta, es del meu cor;
la página primera n' es de gloria,
l' últim full no 's llegeix borrat pel plor.

Moltas altres estrofas podriam anar retallant, totas que fan molt recomanable l' adquisició del llibre, mes suposem los anteriors donan proba de sas bonas condicions. No obstant pera acabar siga permés afejir lo següent de la poesia *Recort de Primavera*:

Llavors tenia pit hon recolsarme,
niuhet fet al escalf del dols amor,
llavors tenia uns ulls per' mirallarme
y uns llasos carinyosos per' lligarme
lo meu cor ben estret ab altre cor.

Lo següent es de la *tort d'istiu* quan compara 'l poeta la diferencia entre 'l temps passat y present, esclama:

. . . . . .
dels jorns expléndits de plaher y gloria

sols resta la memoria
com d' una bella flor lo tronch secat.

y aixís moltas altres.

Además hi ha una poesía que enclou á nostre humil entendre una concepció brillant; l' autor la titula *Universal:* es la trista desesperació d' un cor nafrat lluytant entre la vida y la mort: lo pensament de dur á la seva cambra l' aucell que fuig del fret del carré morin glassat després d' haver resistit la fredor de fora, y las reflexions del poeta al contemplarlo, es lo millò del llibre si aquesta poesia tingués lo llenguatje elevat pel pensament que enclon, fora suficient pera acreditar lo poeta mes desconegut.

Acompanya 'l llibre una carta-prolech del jove y aprofitat escriptor Ernest Moliné y Brasés de senzilla y correcte prosa. En ella s' ocupa al fondo coneixement de la crítica y dona al autor D. Jaume Novellas de Molins algun consell de ma de mestre, que verdaderament deu aquest tenir en compte.

Las *Bosquerolas* revelan un poeta de forsa que molt ha d' honrar á sa pátria, mes no abandonant may l' estudi y perfeccionament de sas produccions, sobre tot quan aquestos realment tenen merit, puig que es natural que tant quant mes brillants imatjes y elevadas concepcions, mes pulidés necessita lo llenguatje pera espressarlas y en la forma pera enaltirles.

Pera acabament devem afegir que l' obra va dedicada al President del Centre Escolar Catalanista en Narcis Verdaguer Callis, de cual associació forman també part los citats senyors Novellas y Moliné.

Recomanem lo llibre á tots los verdaders amants de la nostra literatura y felicitém de tot cor al senyor Novellas de Molins per sos avensos en sa carrera literaria.

JOAN MILLET

NOVAS

Atentament invitats per lo jove autor nostre volgut amich don Joseph Got Anguera, assistírem á la funció de son benefici que tingué lloch en lo Teatre Parrenyo en la tarde del passat dijous, posantse en escena sa nova y tan celebrada producció *Muralla de ferro*, la que acullí la numerosa concurrencia que omplia de gom á gom totas las localitats, tant favorablement, que obligá al autor á presentarse al palco escénich al final de cada acte y en particular al del acte tercer, coronantlo de nutrits y expontáneos aplausos.

Lo senyor Got rebé una prova mes de las simpatías de que gosa, essent molt felicitat per sos amichs y consocis del *Centre Catalá* en 'l qual dedicá son benefici com á mostra de agrahiment y compayerisme.

Al ser cridat, com ja hem dit, al palco escénich, al final del últim acte don Fermí Ribera, vice-secretari del *Centre Catalá*, surtí á llegir lo següent

SONET

QUE DEDICAN AL JOVE AUTOR DON JOSEPH GOT ANGUERA SOS AMICHS Y ADMIRADORS

Ja has comensat; lo llibre de la fama
oberts per tú te 'ls fulls desd' aquesta hora,
fiant en ta potencia creadora
lo públich justicier avuy t' aclama.

Pedestal de ta gloria será 'l drama
que la escena recull com á penyora
d' un geni, que si humil, en n' atresora
del art dramátich la potenta flama

¡Avant y sempre avant! la via empresa
segueixla cada jorn ab mes coratge
sens desfallir un moment en la escomesa,
qu' en 'l mar de la escena es fort l' onatge,
y sols lluytant de cor y ab gran bravesa
podrás molt promtament guanyar la platxa.

La companyía de aficionats ab que conta 'l Teatre Parrenyo dongué una esmerada interpretació á l' obra, meresquen los justiciers aplausos de tota la concurrencia.

Lo passat dijous nostre estimat amich l' entussiasta catalanista don Anton Miralles, contragué matrimoni ab la simpática senyoreta donya Coloma Valls.

Desitjem á la jove parella una eterna lluna de mel.

Esmeradament imprés hem rebut lo tomo de inspiradas poesías que ab lo títal de *Bosquerolas*, ha publicat nostre estimat amich y colaborador don Jaume Novellas de Molins, del qual com veurán nostres llegidors nos ocupem extensament en altre lloch d' aquest número.

Felicitém coralment al autor y li agrahim l' obsequi que 'ns ha dispensat.

Lo número 21,070 que ha obtingut el primer premi de 80,000 pessetas en l' últim sorteig de la Lotería Nacional, ha sigut despatxat en l' Administració de la plassa de San Roch d' aquesta ciutat.

Se ha portat á la imprempta lo drama en un acte de nostre distinguit amich y colaborador don Joseph Puig Cassanyas, *Lo martir del honor* estrenat en lo Teatre Parrenyo el día 15 del passat Janer.

Una numerosa y escullida concurrencia omplia lo passat diumenge lo Saló de espectacles del Ateneo Sabadellés.

Totas las pessas de que 's componía 'l programa obtingueren un ajustat desempenyo per los aficionats que las representaren.

La senyoreta Millanes cantá admirablement l' anunciat Walz Wenzano.

Lo cobro de las contribucions relativas al 3er trimestre d' aquest any, tindrá lloch en los pobles del partit en los días següents.

Barbará, del 22 al 24.—Sentmanat, del 1 al 4.—Castellar, del 6 al 9.—Sabadell, del 10 al 15.—San Quírico, del 18 al 20.—San Cugat, del 1 al 4.—Sardanyola, del 6 al 8.—Moncada, del 17 al 20.—Polinyá, del 1 al 3.—Palausolitar, del 4 al 6.—Santa Perpétua, del 7 al 10.—Ripollet, del 11 al 13.—Creu-Alta, del 22 al 24.

Després de una llarga estada en estrangeras terras, ha tornat entre nosaltres nostre volgut amich y ferm catalanista don Lino Vila y Renom.

Desde las columnas de aquest modest setmanari li donem nostra mes coral benvinguda y desitjem que no 's torni allunyar de nosaltres ja que sempre es de sentir l' ausencia dels amichs que s' estiman.

Se tracta en Málaga de la celebració d' un Congrés nacional, compost solament de representacions de totas las Cambras de comers d' Espanya, á fi de discutir las importants cuestions que avuy preocupan al pais.

S' assegura que la Comissió encarregada d' erigir, en la Rambla de Catalunya de Barcelona un monument destinat á honrar la memoria del popular músich catalá, Joseph Anselmo Clavé, 's proposa activar com mes aviat millor los travalls pera cumplir son comés.

Gracias á la falta de protecció que en nostra pátria troban lo travall y 'l talent, sortí ahir pera la República de Venezuela, en calitat de soci y enginyer gefe de totas las explotacions agrícolas é industrias rurals que allí s' estableixin per compte del ex-president y candidat altra volta á la presidencia d' aquella República l' opulent general don Joaquim Crespo, lo distingit enginyer agrónom don Domingo Call Morros, tan ventatjosament conegut per sas publicacions científicas y en especial per la celebrada é importantísima campanya que en Madrid, en aquesta provincia y en las de Gerona y Lleyda va fer pera propagar y demostrar los beneficis que la agricultura é industria patrias poden reportar del cultiu y empleo de la incomparable texil rami.

Desitjém al ilustre emigrant lo mes felis viatje y l' éxit mes complet.

S' ha repartit 'l número 181 de *La Ilustració Catalana* corresponent al 31 de Janer.

Diu *Lo Sonalent:*

A causa de las fortas nevadas que han caigut en las montanyas vehinas, ahir á la nit descendí la temperatura d' una manera extraordinaria. Fins ara, la nit d' ahir ha sigut la mes freda de l' hivern y es molt fácil que la gelada que s' hagi originat aquesta matinada sigui de trist resultat per los camps. Desd' ara ja 's pot donar per perdut lo fruyt dels atmetllers primerenchs que aquestos dias havian esclatat plens de flor.

Lo ministre de Foment ha significat al de Gracia y Justicia la conveniencia de que per son ministeri s' inviti als reverents arquebisbes y bisbes á fi de que envihin á la Exposició Universal de Barcelona colecciónS d' objectes artístichs y arqueológichs.

S' assegura que visitará Barcelona ab motiu de la Exposició Universal, además de la Reyna regent donya Cristina, lo rey Alfons XIII y las duas infantas, la mare de la Regent, la infanta Isabel y 'ls successor del emperador Francisco Joseph d' Austria.

S' están fent los preparatius pera rebrer als citats hostes, dels quals, la Reyna regent s' assegura quedará allotjada en las Casas Consistorials y també 'ls alabarders y guardias reals d' Espinosa.

Ahir dissapte, 4 del corrent, quedá oberta la Exposició de fotografías que la "Asso-

ciació Catalanista d' Excursións Científicas" ha instalat en lo local de la "Lliga de Catalunya", (Fontanella, 8, primer.)

Se tracta de fundar dintre pochs días á Cornellá una associació catalanista, per la qual hi ha molts elements en aquella població del plá del Llobregat.

La gran fábrica de 'ls senyors Batlló y Batlló, situada en las Corts de Sarriá, ahir degué tancar per complert las portas que fins avuy havían vist entrar y sortir tants y tants cents pares de familia.

Los propietaris de las casas que forman aquella barriada en las cuals s' hi albergan gran número d' obrers de la citada fábrica, s' han constituhit en forma de *Lliga* per conseguir lo deshauci dels que no 'ls paguin los lloguers en espectativa de la misseria que van á sufrir las familias de tants infelissos jornalers.

Fem punt final en aquesta funeraria *nova* per no trasladá al paper las ideas ó 'ls comentaris que sugereixen per nostra ment.

Copiem de *L'art del Pagés*:

CONCURS PRÁCTICH.—Lo ministre d' Agricultura d' Italia ha obert un concurs pera concedir tres premis de 4,000 liras cada un entre los que estableixin, durant l' any 1888, una fábrica de sulfuro de carbono en Sicilia ó Cerdenya, sempre que tinga per principal objecte facilitar sa aplicació á las vinyas filoxeradas d' aquellas regions. Los premis s' adjudicarán durant los dos primers mesos del any 1889.

En cambi lo Gobern d' Espanya imposa contribucions als pobles que tenen sas vinyas filoxeradas.

Escriuhen de Morella que la penosa crísis que existeix á Espanya se deixa sentir d' una manera alarmant á aquella ciutat, donchs no sols hi ha gran paralisació en las transaccions mercantils y escassa demanda de 'ls productes de la industria llanera, sino que además se arruinan los agricultors per l' escás valor que alcansan los cereals y 'l bestiá.

Molts llauradors, que fa pochs anys veyan marxar sos negocis ven en popa, caminan á passos precipitats á la ruina.

En aquestos últims mesos s' han embargat varias fincas á diferents masovers, y en la actualitat ni ha altres molt amenassats del mateix.

Lo Gobern dels Estats-Units ha acordat pendre part oficial en la próxima Exposició Universal de Barcelona, á qual objecte ha nombrat Comissari general á mister Blum pera representar á dits Estats, que son la vanguardia dels avensos materials y que, per lo tant, representarán un lloch distingit en nostre gran certámen.

Lo comissari general de la Exposició de Barcelona M. Prevet, nombrat per lo Gobern de la República francesa, ha fet una demanda de 5,000 metros cuadrats de terreno pera la instalació dels productes francesos que ocuparán probablement duas galerías regulars y una triangular.

Es casi segur, segóns noticias de bona procedencia, que á mitjans d' Abril visitará la capital, ab motiu de la Exposició Universal, S. M. lo rey de Suecia y Noruega Oscar II.

La Comissió barcelonina encarregada de secundar los travalls pera la erecció d' una ermita á la Mare de Deu de Montserrat en la Habana, 's reuní baix la presidencia del senyor Nicolau, haventse aprobat la alocució que 's dirigirá al públich, excitantlo pera que prengui part en la suscripció que s' obrirá en Barcelona al objecte de contribuhir á la realisació d' aquell projecte, puig en la mateixa ermita 's fundará un hospital pera 'ls catalans pobres de la Habana.

SECCIÓ DE ANUNCIS

NUMERADOR AUTOMÁTICH

Se 'n ven un ab lo qual se pot numerar desde 'l número 1 al 9,999. Dirigirse á la Rambla, número 70.

ENCUADERNACIONS BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

RAMBLA, 70, CAPMANY, 18

¡FORA CABELLS BLANCHS!

Sens dupte que 'ls maravellosos resultats obtinguts per l' últim descubriment á fi de evitar lo cabell blanch donará molt quefer als únichs representants de Catalunya ab son prodigiós

OLI DEL SERRALLO

Aquest se troba de venda en las principals Droguerías y Perfumerías d' Espanya.

Vendas al en gros: Passeig de Gracia, 80, baixos, Barcelona.

ÚNICH REPRESENTANT EN AQUEIXA CIUTAT Y TARRASA

Domingo Saret Vila, Capmany, 52

¡NO MES CABELLS BLANCHS!

FESTA INAUGURAL
DEL CENTRE CATALÁ DE SABADELL

Contenint tots los discursos y poesías que 's llegiren en la vetllada inaugural de dit Centre y los més importants del dinar que tingué lloch lo día 27 de Mars últim.

De venda en lo Centre de suscripcións de D. Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, número 4, Sabadell.—Preu 1'50 pessetas.

Imprempta y Encuadernacions de Joan Comas Faura, carrer de Capmany 18.—SABADELL